

Den 26. august 2002 afgav jeg en endelig rapport vedrørende min inspektion den 7. marts 2002 af detentionen i Sønderborg. I rapporten anmodede jeg om udtalelser mv. vedrørende nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser af 19. november 2002 med bilag og 20. december 2002 fra henholdsvis Politimesteren i Sønderborg og Justitsministeriet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2. Rapportgennemgang

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der i Sønderborg politikreds havde været foretaget en undersøgelse som nævnt i Rigspolitechefens følgebrev af 28. juni 2001 til detentionskundgørelsen af om der i politikredsen findes forsorghjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer. I givet fald bad jeg politimesteren om at oplyse om resultatet af denne undersøgelse.

Politimesteren har oplyst at der ikke findes forsorghjem eller lignende i Sønderborg politikreds. Nærmeste forsorghjem er beliggende i Haderslev politikreds.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.2. Lægeundersøgelse

Jeg bad politimesteren og Justitsministeriet om en udtalelse vedrørende det forhold at lægeundersøgelse ved en anbringelse den 24. november 2001 blev undladt med den begrundelse af der var tale om en person som politiet havde et meget godt kendskab til.

Politimesteren har bekræftet at den pågældende person er særdeles godt kendt af politiet, men har samtidig oplyst at det er en fejl at lægeundersøgelse blev undladt på dette grundlag.

Justitsministeriet har tilsluttet sig det som politimesteren har anført, med den tilføjelse at kravet om obligatorisk lægetilsyn således ikke kan fraviges.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 2.2.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Bortset fra i et tilfælde fremgik det i alle de tilfælde hvor indbringelsestidspunktet er oplyst, at tilkald af læge skete efter indbringelsen af den anholdte til politistationen. På denne baggrund og idet jeg henviste til bestemmelsen i kundgørelsens § 6, hvorefter vagthavende skal underrettes under transporten til politistationen og herefter skal tilkalde læge, bad jeg politimesteren om at oplyse nærmere om praksis med hensyn til underretning af vagthavende under transporten til politistationen og tilkald af læge efter denne underretning.

Politimesteren har oplyst følgende:

”... Normal praksis er den, at vagthavende af patruljen over radioen bliver orienteret om at man er på vej til stationen med en beruser og at vagthavende snarest muligt ringer til lægevagten. Det er

ofte forekommende, at det tager lang tid at få kontakt med lægevagten – op til 30 minutter, hvilket indebærer at lægetilkald tidsmæssigt ligger efter indbringelsen.

Jeg skal i den forbindelse ikke undlade at gøre opmærksom på, at det er den vagthavende, som har kompetencen til at dekretere detentionsanbringelse – ikke de politifolk, som indbringer. I visse tilfælde kan det derfor være naturligt at vente med tilkald af læge til den vagthavende personligt har udøvet sit skøn. Det samme vil være gældende hvor vagthavende – evt. efter opfordring fra patruljen – forsøger at få tilkaldt forældre/pårørende til at tage vare på den berusede.
...”

Justitsministeriet har for så vidt angår spørgsmålet om tilkald af læge henvist til ministeriets udtalelse af 21. november 2002 i sagen vedrørende inspektion af detentionen i Kolding. Heri har Justitsministeriet anført at ministeriet er enig med mig i at lægetilkald så vidt muligt skal finde sted under indtransporten og således før den tilbageholdte fremstilles for vagthavende. Justitsministeriet har foruden til detentionskundgørelsens § 6 henvist til pkt. 3 i Rigspolicehøvedens skrivelse af 28. juni 2001 som jeg også omtalte i min rapport (s. 11, 3. afsnit, sidste sætning).

Med den bemærkning at de konkrete sager som jeg gennemgik, ikke afspejlede en praksis som beskrevet af politimesteren idet tilkald af læge i hovedparten af sagerne var sket efter indbringelsen af den tilbageholdte til politistationen, har jeg noteret mig det oplyste om at der efter praksis normalt sker tilkald af læge snarest muligt efter orienteringen under transporten om indbringelsen af den berusede.

Som anført af Justitsministeriet skal tilkald af læge ”så vidt muligt” ske under indtransporten af den tilbageholdte. Det gælder uanset at det er vagthavende der har kompetencen til at beslutte detentionsanbringelse (jf. detentionskundgørelsens § 8, stk. 2). Udskydelse af tidspunktet for lægetilkald indtil efter fremstillingen kan derfor normalt ikke ske med den begrundelse at det er vagthavende der har kompetencen til at træffe beslutning om detentionsanbringelse. Jeg henviser i den forbindelse tillige til detentionskundgørelsens § 9 hvorefter vagthavende straks skal afbestille den tilkaldte læge hvis han efter fremstillingen beslutter at løslade den pågældende.

Jeg går ud fra at politimesteren vil gøre de vagthavende bekendt med Justitsministeriets udtalelse i sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Kolding. Da jeg går ud fra at politimesteren har

indskærpet bestemmelsen i kundgørelsens § 6, 1. pkt., om tilkald af læge allerede inden den anholdte er indbragt til politistationen, jf. pkt. 2.2.3. (s. 15 nederst) i min rapport, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.3. Oplysninger fra kriminalregistret

I 3 tilfælde er der sat et minus i feltet i den fortrykte detentionsrapport til afkrydsning af om der er indhentet udskrift fra kriminalregistret, hvilket jeg forstår sådan at der ikke er indhentet en udskrift fra kriminalregistret. Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om denne forståelse er korrekt, og i givet fald oplyse hvorfor der ikke er indhentet en udskrift fra kriminalregistret.

Jeg anmodede tillige politimesteren om at oplyse hvorvidt der i de andre tilfælde havde været indhentet oplysninger i kriminalregistret (bortset fra et enkelt tilfælde hvor udskrift var vedlagt, og hvor det således fremgik at der var indhentet oplysninger i kriminalregistret). I givet fald bad jeg politimesteren oplyse om udskriften havde været vedlagt (men blot ikke var sendt) til mig. Jeg bad politimesteren om i så fald også at vedlægge kopi af udskrifterne.

Jeg henstillede desuden til politimesteren at indskærpe notatpligten. Jeg gik ud fra at politimesteren i den forbindelse tillige ville indskærpe pligten til at vedlægge udskrift fra kriminalregistret (såfremt de ikke har været vedlagt). Jeg bad om underretning om hvad der skete i anledning af min henstilling.

Politimesteren har oplyst at reglerne er indskærpet. Politimesteren har videre oplyst at det er fast rutine at forespørge i kriminalregistret når politiet har ”kontakt” til en borger, men at personalet i nogle tilfælde kan have glemt en sådan forespørgsel. Hvis der er skrevet en sag på en beruser, vil udskrift fra kriminalregistret typisk have fulgt sagen.

Justitsministeriet har oplyst at ministeriet på baggrund af politimesterens oplysning om indskærpelse af reglerne ikke foretager sig yderligere vedrørende dette forhold.

Jeg har noteret mig det oplyste om indskærpelse af reglerne.

Politimesteren har ikke besvaret mit spørgsmål om hvorvidt det er korrekt at det minus der i 3 tilfælde er sat i feltet i den fortrykte detentionsrapport til afkrydsning af om der er indhentet udskrift fra kriminalregistret, skal forstås sådan at der ikke er indhentet en udskrift fra kriminalregistret. Politimesteren har (dermed) heller ikke oplyst hvorfor der i givet fald ikke er indhentet en udskrift fra kriminalregistret.

Politimesteren har heller ikke (direkte) besvaret min anmodning om oplysning om hvorvidt der i de andre tilfælde har været indhentet oplysninger i kriminalregistret (bortset fra et enkelt tilfælde hvor udskrift var vedlagt), og i givet fald om udskriften har været vedlagt (men blot ikke var sendt) til mig. Politimesteren har som nævnt alene oplyst at det er fast rutine at forespørge i kriminalregistret når politiet har ”kontakt” til en borger, men at personalet i nogle tilfælde kan have glemt en sådan forespørgsel, og at udskrift fra kriminalregistret typisk ville have fulgt sagen hvis der er skrevet en sag.

Jeg går på baggrund af oplysningen om at det er fast rutine at forespørge i kriminalregistret, ud fra at der (bortset fra i de 3 tilfælde hvor der er sat minus, og muligvis med enkelte andre undtagelser) er sket sådan forespørgsel i kriminalregistret i de sager som var omfattet af min undersøgelse.

Det er på denne baggrund beklageligt at der ikke er gjort notat om forespørgslen i detentionsrapporten. Efter omstændighederne, herunder det forhold at reglerne også om pligten til at vedlægge udskrift er indskærpet, foretager jeg mig ikke mere i anledning af at politimesteren ikke fuldt ud har besvaret mine anmodninger om oplysninger under dette punkt i sagen.

Ad punkt 2.4.1. Fremstilling

Jeg bad politimesteren om at oplyse – så vidt det var muligt – hvor den pågældende tilbageholdte i en sag med j.nr. 2800-84230-0001-01 opholdt sig mens en anden samtidig indbragt blev fremstillet for vagthavende.

Politimesteren har oplyst at spørgsmålet ikke kan besvares nøjagtigt. Formentlig har den tilbageholdte i sagen med j.nr. 2800-84230-0001-01 opholdt sig i venterummet eller ekspeditionen under tilsyn.

Jeg har noteret mig det oplyste.

For så vidt angår 3 andre tilfælde hvor der gik 10 og 16 minutter fra indbringelsen til fremstillingen, bad jeg om en udtalelse vedrørende overholdelse af bestemmelsen i kundgørelsens § 8, stk. 1, hvorefter den tilbageholdte ved ankomsten til politistationen ”straks” skal fremstilles for den vagthavende.

Politimesteren har oplyst at fremstillingen 10 og 16 minutter efter indbringelsen i de 3 tilfælde kan skyldes at vagthavende var optaget af andre, vigtigere, gøremål. Politimesteren har i den forbindelse bemærket at der kun er en vagthavende på vagt efter kl. 16.00, og at han i perioder også er den eneste der er til stede på stationen.

Justitsministeriet er ikke kommet med bemærkninger til dette forhold.

Jeg har noteret mig det af politimesteren oplyste.

Ad punkt 2.4.2. Visitation mv.

Jeg anmodede politimesteren om en udtalelse vedrørende overholdelse af bestemmelsen i kundgørelsens § 13, stk. 1, om visitation inden den foreløbige anbringelse i detentionen, i en konkret sag (en anbringelse den 26. december 2001, j.nr. 28-61650-00131-01). I dette tilfælde fremgår det af tilsynsnotaterne i sagen at den tilbageholdte straks ved indbringelsen (kl. 21.50) blev anbragt i detentionscellen og først fremstillet for vagthavende 16 minutter senere. Visitation fandt sted 1 minut efter fremstillingen. Den pågældende havde således også ophold i detentionen forud for det tidspunkt der er noteret som den foreløbige anbringelse (kl. 22.08), og spørgsmålet er derfor om foreløbig anbringelse i detentionen ikke rettelig burde være tidspunktet for indsættelsen i detentionen straks ved indbringelsen (kl. 21.50) og ikke kl. 22.08.

Politimesteren har oplyst at den pågældende var kraftigt påvirket af spiritus, og at han ved indbringelsen kl. 21.50 straks blev indsat foreløbigt i detentionen. Detentionsblanketten er ikke korrekt udfyldt idet den foreløbige anbringelse er angivet til kl. 22.08. Jeg forstår det anførte sådan at politimesteren er enig i at der rettelig er tale om foreløbig detentionsanbringelse kl. 21.50.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da der skal ske visitation (og lægeundersøgelse) inden den foreløbige anbringelse i detentionen, jf. kundgørelsens § 13, stk. 1, er der ikke forholdt i overensstemmelse med denne bestemmelse i sagen. Det er beklageligt.

Jeg anmodede politimesteren om – så vidt det var muligt – at oplyse hvorfor den tilbageholdte ved en anbringelse den 23. december 2001 først blev foreløbigt detentionsanbragt 12 minutter efter visitationen. Jeg anmodede endvidere politimesteren om – så vidt det var muligt – at oplyse hvorfor den indsatte ved en anbringelse den 8. december 2001 først blev visiteret efter den foreløbige indsættelse i detentionen.

Politimesteren har oplyst at det forhold at den pågældende i førstnævnte tilfælde først blev indsat i detentionen 12 minutter efter indbringelsen formentlig skyldes at personalet har været optaget af

andre presserende gøremål. Politimesteren har ikke besvaret mit spørgsmål vedrørende den anden sag.

Justitsministeriet har anført følgende:

” ...

I inspektionsrapporten på side 21-22 har Folketingets Ombudsmand anmodet politimesteren om en udtalelse vedrørende bl.a. det forhold, at der i forbindelse med to anbringelser, der fandt sted henholdsvis den 8. og 23. december 2001, skete foreløbig detentionsanbringelse, inden der var gennemført en visitation af pågældende.

Politimesteren ses ikke i sin udtalelse at have kommenteret dette forhold.

Efter detentionskundgørelsens § 13, stk. 1, skal en tilbageholdt underkastes en visitation, inden den foreløbige detentionsanbringelse. På den baggrund finder ministeriet, at der i de to sager burde have været gennemført en visitation, førend de pågældende blev foreløbig anbragt i detentionen. Justitsministeriet har gjort Politimesteren i Sønderborg bekendt med ministeriets opfattelse.

...”

For så vidt angår anbringelsen den 23. december 2001 er der, som anført i rapporten, ikke tale om at der ikke fandt visitation sted før den foreløbige anbringelse i detentionen; mit spørgsmål vedrørende denne sag angik det forhold at den pågældende først blev anbragt foreløbigt i detentionen 12 minutter efter at han var blevet visiteret. Politimesteren har svaret på dette spørgsmål.

Jeg har noteret mig det som politimesteren har oplyst om baggrunden for at den pågældende først blev anbragt foreløbigt i detentionen 12 minutter efter at han var blevet visiteret. Jeg går ud fra at den pågældende i dette tidspunkt var under skærpet tilsyn af personalet uanset at personalet var optaget af andre gøremål, jf. (princippet i) kundgørelsens § 12, stk. 2, hvorefter der skal ske et skærpet tilsyn indtil den tilbageholdte er lægeundersøgt (hvilket i det konkrete tilfælde skete 8 minutter efter den foreløbige anbringelse i detentionen).

For så vidt angår anbringelsen den 8. december 2001 har jeg noteret mig at Justitsministeriet har gjort politimesteren bekendt med at der burde have været gennemført visitation før den pågældende blev foreløbigt anbragt i detentionen. Jeg er enig heri.

Da det udtrykkeligt i bestemmelsen i kundgørelsens § 13, stk. 5, er angivet at ”navnene” på de polititjenestemænd som har foretaget visitationen, skal noteres i detentionsrapporten, udtalte jeg i den endelige rapport at det var en fejl at der alene er angivet initialer. Jeg gik ud fra at politimesteren vil indskærpe at der skal ske en angivelse af navnene på de pågældende.

Politimesteren har gjort opmærksom på at anvendelsen af initialer skyldes politiets edb-system hvor hver enkelt medarbejder har sin egen ”initialkode” som ikke kan forveksles med andre medarbejderes.

Justitsministeriet har for så vidt angår dette spørgsmål henvist til ministeriets udtalelser af 10. oktober og 21. november 2002 vedrørende mine inspektioner af detentionerne i Slagelse og Kolding. I sidstnævnte udtalelse henviser Justitsministeriet til udtalelsen af 10. oktober 2002 vedrørende detentionen i Slagelse.

I denne udtalelse (som er afgivet som svar på min anmodning til Justitsministeriet om en udtalelse om hvorvidt det er tilstrækkeligt at anvende fornavn på den polititjenestemand der har gennemført visitation af eller tilsyn med den detentionsanbragte, jf. min orientering af Politimesteren i Sønderborg herom i den endelige rapport s. 22) henviste Justitsministeriet til en udtalelse af 20. august 2002 som ministeriet havde indhentet fra Rigspolitichefen. Rigspolitichefen har heri anført følgende:

” ...

Rigspolitiet kan i den anledning oplyse, at det fremgår af detentionskundgørelsens § 13, stk. 5, at ’navnene på de polititjenestemænd, der har foretaget visitationen, skal noteret i detentionsrapporten’. Af kundgørelsens § 18, stk. 5, fremgår, at det skal noteret i detentionsrapporten, at tilsynet er udført med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand, der har udført tilsynet.

Politimesteren i Slagelse har i sin udtalelse af 16. juli 2002 under pkt. 24 oplyst, at det er indskærpet, at der skal ske anførelse af navn eller de initialer, som bruges som identifikation i forbindelse med politiets sagsstyringsystem.

Rigspolitiet skal oplyse, at hensigten med de omtalte bestemmelser i §§ 13, stk. 5, og 18, stk. 5, i kundgørelsen er, at man på en sikker måde kan identificere den polititjenestemand, som har foretaget de konkrete dispositioner.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at den fremgangsmåde, som nu anvendes af Slagelse Politi, opfylder det omtalte identifikationskrav i bestemmelsen.
...”

Justitsministeriet tilsluttede sig som nævnt det som Rigspolitichefen anførte.

Jeg har i en opfølgingsrapport af 22. november 2002 vedrørende min inspektion af detentionen i Slagelse anført at jeg forstår Rigspolitichefens udtalelse sådan at det – uanset at det af de nævnte bestemmelser i kundgørelsen fremgår at de pågældende polititjenestemænds navne skal anføres – er tilstrækkeligt at anføre initialer hvis blot det på en sikker måde er muligt at identificere den polititjenestemand som har foretaget dispositionen, f.eks. fordi det via initialerne i politiets sagsstyringsystem (POLSAS) er muligt at finde frem til den pågældende polititjenestemand.

Under henvisning til at det i den tidligere gældende kundgørelse (II, nr. 55, af 28. marts 1994) om tilsyn i § 17, stk. 5, var anført at der skulle gøres notat om tilsyn med underskrift eller initialer, mens det i den nugældende kundgørelse er anført at der skal gøres notat med angivelse af navn, anførte jeg videre at det således umiddelbart efter ikrafttrædelsen af den nye kundgørelse ikke længere syntes at være tilstrækkeligt at der anføres initialer.

Jeg tog imidlertid til efterretning at det er tilstrækkeligt at anvende initialer, forudsat at det er muligt på en sikker måde, f.eks. via POLSAS, at identificere den polititjenestemand som har de pågældende initialer.

Da der således, trods ordlyden af kundgørelsen, ikke er et ubetinget krav om angivelse af navn, men alene et krav om en sikker identifikationsmåde, og da denne betingelse er opfyldt ved anvendelsen

af det edb-system som politiet nu bruger (POLSAS), tilbagekalder jeg min kritik i den endelige rapport af at der alene var anført initialer i sagerne.

Ad punkt 2.5. Tilsyn

Jeg gik ud fra at Sønderborg politi har et overvågningsudstyr der er godkendt af rigspolitiet, men for en ordens skyld bad jeg politimesteren om oplysning herom.

Politimesteren har bekræftet at udstyret er godkendt af rigspolitiet.

Jeg har noteret mig denne oplysning.

Jeg udtalte at det er beklageligt at der i de fleste tilfælde ikke var anført navn på den der har udført tilsynet, og jeg gik ud fra at politimesteren ville indskærpe overholdelsen af bestemmelsen i kundgørelsens § 18, stk. 5.

Idet jeg henviser til det anførte i de sidste afsnit under pkt. 2.4.2. om anvendelse af initialer trods angivelse af navn i kundgørelsen, trækker jeg denne kritik tilbage.

Jeg orienterede Politimesteren i Sønderborg om at jeg i sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Slagelse havde antaget at bestemmelsen i kundgørelsens § 18, stk. 2, hvorefter de to første tilsyn skal ske ved fremmøde i detentionen, skulle forstås sådan at der sigtes til tilsyn efter at der har fundet lægetilsyn sted. Såfremt denne forståelse var forkert, havde jeg bedt Justitsministeriet om at meddele mig det.

I Rigspolitichefens skrivelse af 20. august 2002 som er nævnt under pkt. 2.4.2., har Rigspolitichefen tilsluttet sig min fortolkning. Rigspolitichefen har samtidig oplyst at rigspolitiet i en skrivelse til

politikredsene har præciseret at der skal være udført to personlige tilsyn af en detentionsanbragt efter lægeundersøgelse før den elektroniske overvågning kan benyttes. Justitsministeriet har i sin udtalelse af 10. oktober 2002 i denne sag tilsluttet sig Rigspolitichefens udtalelse.

Politimesteren i Sønderborg har i sin udtalelse af 19. november 2002 henvist til den nævnte skrivelse af 20. august 2002 fra Rigspolitichefen til politikredsene og har samtidig oplyst at denne fortolkning af kundgørelsens § 18, stk. 2, er indskærpet personalet.

(Politimesteren har tillige i udtalelsen i anledning af at jeg s. 31 øverst i den endelige rapport gik ud fra at politimesteren ville indskærpe pligten til personligt fremmøde de første to gange der udføres tilsyn med den detentionsanbragte, oplyst at reglerne er indskærpet. Mine bemærkninger dette sted skyldtes at bestemmelsen i kundgørelsens § 18, stk. 2, i de fleste sager heller ikke var overholdt selv om personlige tilsyn forud for lægeundersøgelse og selve lægeundersøgelsen kunne medregnes i de to personlige tilsyn som skal udføres efter denne bestemmelse).

Jeg har noteret mig politimesterens indskærpelse.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der var fastsat lokale bestemmelser om tilsynets forløb, jf. bemyndigelsen hertil i kundgørelsens § 18, stk. 6, og i givet fald sende mig en kopi heraf.

Politimesteren har oplyst at der ikke er fastsat sådanne bestemmelser og ikke er planer herom.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.7. Vejledning om klageadgang mv.

Jeg anmodede politimesteren om – hvis det var muligt – at oplyse årsagen til at Rigspolitichefens pjece om alkoholafvænnings og -behandling ikke var udleveret i 2 tilfælde hvor der var sat et minus i

rubrikken i detentionsrapporten til angivelse af hvem der har udleveret pjece/blanket til den tilbageholdte. (På grund af manglende notat i de øvrige tilfælde var det ikke muligt at efterprøve om der var sket vejledning (ved udlevering af pjecen) efter kundgørelsens § 21, stk. 1, i disse tilfælde).

Politimesteren har oplyst at det ikke er muligt at oplyse årsagen til at pjecen i de nævnte 2 tilfælde ikke er udleveret, men højst sandsynligt har de pågældende tilbageholdte ikke været ”motiveret”. Politimesteren har oplyst at det er de færreste der er ”motiverede”.

Jeg har noteret mig det oplyste. Det tilføjes at det efter min opfattelse bør angives hvis manglende udlevering af pjecen skyldes at den pågældende ikke har ønsket at tage imod pjecen, således at det kan efterprøves om der har været handlet i overensstemmelse med bestemmelsen i kundgørelsens § 21, stk. 1, ved forsøg på udlevering af pjecen. Jeg henviser i den forbindelse til bestemmelsen i kundgørelsens § 21, stk. 2, hvorefter det i detentionsrapporten skal anføres at den pågældende er vejledt i overensstemmelse med stk. 1.

Da notatpligten efter kundgørelsens § 21, stk. 2, kun var overholdt i 2 tilfælde, henstillede jeg til politimesteren at indskærpe notatpligten, og jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Politimesteren har oplyst at notatpligten er indskærpet.

Jeg har noteret mig denne indskærpelse.

3. Opfølgning

Jeg betragter herefter sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Sønderborg som afsluttet.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Sønderborg, Justitsministeriet, Rigspolichefen og Folketingets Retsudvalg.